

TEMESI FERENC
A 48-56-os zongora

Kop-kop. Kop-kop-kop-kop. A fiúcska rémülten nézte, hogyan teszik koporsóba a zongorát. Ezt se láthatja soha többé? Sírva fakadt, amint a munkások a szöveget verték a ládába, külön a lábaknak, külön a zongorának, de nem tudott megszólalni.

A kőkapun kinn volt a felirat: A TANÍTÁS ÁTMENETILEG SZÜNTELEL. A diálok örültek persze, ezért nem szabad haragudni rájuk.

Ne sírj, kisfiam, mondta az anyja. A zongora sem más, mint ládába zárt hárfá.

Egy ideig mégsem vehették elő, csönddel gyászoltak. Az a kis kompozíció sem szólalhatott meg, amelyet Béluska az édesapjának szerzett. Nagyszöllősre mentek, mert máshol nem kapott a mama tanítónői állást.

A költözés váratlanul nehezen ment. Két hétig tartott, egy kis kocsi, amelyet egy szamár húzott. Képzeltetni, a nagyszekrények, a zongora, a nagy rézagy... Pedig csak a bútoroknak a fele fért be az új lakásba. A kis Béla mókásnak tartotta az egészet, csak ne esett volna két hétig egyfolytában.

Bácsi, kérem, hogy hívják a szamarat?

Hát úgy, hogy gyere ide, incselkedett a fiúval a hajtó.

Hát csak van neve?

Van annak. Csak, minek. A szamár az szamár, ha Bécsbe viszik is.

Na, de mégis...

Döncő a neve.

Megérkezett az első fuvar a 106-os portához. A kis lakásnak se ajtaja, se ablaka, de még kályhája se volt.

Legalább nem törik be az ablak, mondta a fiú édesanyja, Paula. Aki a következő verset hordozta a kisbúcszájában, január óta.

„Kedves Mamám!

Nénapodnak reggelén

Mit tehetnék érted én?

Összeteszem két kezem

És kérem jó Istenem,

Hogy tartson meg tégedet

S akik néked kedvesek,

Egészségben, jólétben,

Folytonos kegyelmében.

Szerető fiad, Béla”

A szegények ajtaját nem őrzi a manó, mondta a hajtó, és kezdte leszedni a kocsirol a komódot.

Viszont elkerültük a szelet, mondta az asszony.

Az jó, mert még elfújta volna a fiatal urat, mondta a hajtó, akiből, úgy látszik, nem jó szél fútt, és mindig az övé volt az utolsó szó.

Egy nap megérkezett a zongora is.

Még a költözés előtt, nyolcévesen újra himlőoltást kapott a Béla fiú. Nem akármilyen volt az az oltás, amit háromhónaposan kapott. Olyan kiütések lettek tőle az egész testén, hogy öt évig, míg el nem múlt, félt az emberek között megjelenni. Ennél kevesebért is emberkerülő lesz az ilyen gyerekből. Egy-két hét kórház, néhány hónapos betegség is megváltoztatja, és érzékenyebbé teszi a csemetét. Azt lehet mondani, mindenki körül egyszer ott bujkál a halál gyermekkorában.

De hát öt év, az más. Ezért lesz a tornaórán az utolsó, a vézna, csenevész fiúcska, ezért tudják ki a játékból az erősebb, merészebb fiúk. Bántani nem bántják, nem is gúnyolják. Jeles tanuló, de nem stréber. Segít a gyöngébb tanulóknak. Eltűrik, hogy ő más. Az anyja újból a negyedik elemibe írta, hogy ne erőltesse meg magát a gyerek.

1890-ben az egyik első bejegyzés Bélus füzetében az, hogy: „Magyarország, Ugocsa m. Nagyszöllős, 106-ik házszám, délután 3 negyed 4 órakor a mama és Irma néni betegek voltak az orosz náthában.”

(Eb ura fakó, Ugocsa non coronat, írta a lefordíthatatlanul magyar Ady, az örök magyar dacról. Kutyának kutya az ura, Ugocsa nem koronáz. Tudniillik a legkisebb, Ugocsa vármegye volt az egyetlen, amelyik nem fogadta el királynőnek Mária Teréziát.)

Júliusban a bizonyítvány: 8 kitűnő és 2 jeles (testgyakorlat és ének).

Karácsonykor betegen olvassa az ajándékát, Verne *Rejtelmes szigetét*. Verne már-már magyar írónak számított. A régi szokás szerint a magyarok még a vezetőnevet is lefordították. Pierre Corbeille az Várjú Péter, Jean Racine az Gyökér János volt. De Vernének már csak a keresztnévét fordították Gyulára, mint Karl Maynak May Károlyra.

Közben Nagyszöllősön járt a gyönyörűséges keresztnévű Altdörfer Keresztély, soproni zeneszerző, aki nagy jövőt jósol a tízéves fiúnak.

Großartig, mondta az öreg. Ez a gyerek fog művelni nagy dolog in der Musik, das kann ich Ihnen sagen.

Édesanyja Budapestre viszi a fiát, Aggházi Károlyhoz, aki azonnal felvinné a konzervatóriumba a Bartók csimotát, de a Mama még korainak tartja. Később majd Bécsben is így jár el.

Év végén minden jegye kitűnő, de a betegségek száz óra mulasztást tesznek ki.

A következő évben Nagyváradra kerül, mert ott van a premontrei gimnázium. A polgári iskola első osztályának eredményeit a magán latinórákkal együtt beszámítják, és a második osztályba veszik föl. Nagyváradon nagybátyja özvegyénél kap szeretetet és minden egyebet: unokatestvérei nagyjából gyakorúak vele.

Ekkor kezdődik a több évtizeden át tartó, gigantikus levelezőversenyük a Mamával. Azt írja egy helyütt:

„Ismét kitaláltam egy darabot, és azt gondolom, jó lesz Gabinak (Lator Gabriella, gyermeki játszópajtás), az Emma valcerhoz is kitaláltam egy kis részt.”

A sok külön német és önművelés mellett volt azért más is. Voit Emma születésnapján elszívott egy egész cigarettát, és nem utálta meg, mint a legtöbb fiúgyerek. Ellenkezőleg, levélben kéri édesanyját, hogy évente négy cigarettát szívhasson, jeles napokon. Hallatlan merészség! És a gyöngye tudód stb. De ez már így marad. Meg az is, hogy minden évben felsorolja kompozícióit – évente tíz-tizenöt-ötven darabot jegyez be.

Különből is rendkívül pedáns fiú, amit szintén az édesanyjától örökölt. Magát is szigorú szemmel nézi: „Azt én már rég tudtam, hogy a zongorázás nem elég a műveltségre (így!) és különben is baj történhet a kezemmel, és így mi lenne belőlem.”

Ennek a gyerekeknek adtak négy elégségest a premontreiek! Anyja nem írja alá a bizonyítványt, azonnal kiveszi a gyereket az iskolából, és visszamennek Szöllősrre. A főjét vesztett családhoz itt csatlakozott a Mama nővére, Irma néni, aki varrásból élt varázslatosan szegényen. Annál nagyobb segítség volt odahaza, míg húga, Paula miként egy férfi küzdött, hogy elartsa a családot. Huszonhét forintért nyolcvannégy gyereket tanított. Zongoraleckéket is adott, de nem odahaza. Így Bélus kiélhette magát a hangszeren.

Meghálálta ezt a fiú. Kilencévesen egy délután eszébe jutott egy dallam, de mivel édesanyja aludt, nem akarta felébreszteni. Elzongorázta azután, hogy a Mama felébredt.

Nagyszöllősen esett az is, hogy először lépett a nyilvánosság elé mint pianista (Beethoven *Waldstein* szonátájának egyik tételével többek között), s a *Duna folyásával* mint zeneszerző. Óriási sikert aratott, csodagyerekeknek tartották.

Változást hozott életükben ez a koncert. A tanfelügyelő egy évi szabadságot engedélyezett az anyának a gyermek továbbképzésére. Ez persze azt jelentette, hogy Voit Paula Pozsonyba ment, ahol a tanítóképzőt végezte, s ahol jól megtanult magyarul. Ahol nem más, mint Erkel Ferenc fia, László avatta be az apja és Liszt Ferenc körüli titkokba Bélát.

*

Két út van, két lehetőség, mindig. Az egyik könnyű. Minden, amit tőle kaphatsz, (átmeneti) megkönnyebbül-

lés. Ezen az úton csak veszíthetsz – lazán, könnyedén. Ha győzni akarsz, meg kell változnod. Ezt a kettőt kínálja a világ.

Életrajzoló mit tudott ezekről? Mondjuk úgy, sejtett valamit. Jóvátehetetlenül be volt zárva a saját meséjébe, mint mindannyian. Ezt a legtöbb életnek hívják. Egész életében, mondjuk, ha magunkról szólunk. De csak mondjuk. Mert hát kinek egész az élete? Még egy halottnak sem.

Él zavarban volt, mint amikor kezdő korában nem tudta, melyik írásából csináljon stílust, vagy melyik stílusából írást. Azt már eldöntötte, hogy úgy ír az újságba is, ahogy eddig.

A szomszédjában akkoriban egy fingós öregúr lakott, aki ha bezabált babkonzervből, vagy sok olcsó édességet evett, már reggel hatkor akkorákat eresztett, hogy a (különből téglá) falon át jobban hallatszott, mint Él nyavalyás kis ébresztőórás rádiója, amit a vietnámi szemközti boltjában vett, ahol a zenélő vécékefétől a világító vízesésig minden lehetett kapni, szarért-húgyért. Csak használható árut nem. De ez a magyarokat nem zavarta. Szegények voltak, de ők is vásárolni akartak, mert ez lett a népek új betegsége.

Élt (mondjuk így, mert rövidebb) szorongatta a lapzárta, ami új érzés volt, mert regényeknél évente, kétháromévente csak egyszer van ilyen – szerencsés esetben –, és nem hetenként, mint neki itt, a Magyar Szívtestőr hétvégi, meglehetősen szellemes, „Szíverősítő” című mellékletében. Mindenki csak „Szíven Szúrt Gatyamadzag”-nak hívta, mert túltengett benne a lapírók által megvetett, mert elérhetetlenül fölöttük tornyosuló irodalom. A lapzárta meg „deadline”-nak (halálvonat) hívták. Ami az amerikai börtönszövegéből jött át az óságitó nyelvbe. Eredetileg egy sárga vonal volt csupán a börtön udvarán. Aki átlépte, azt a börtönőr (a pus-kás rab) lelőtte, mint egy kutyát.

(Ezért volt nehéz kezdeni. Él egyszerre magának és a lapnak is meg akart felelni. A cím még gyorsan ment. Hanem aztán! Nem volt kezdőmondata, de belevágott, kissé ügyetlenül. A több ismeretlen dologgal megvilágított valami sötét marad az olvasó előtt. Még nyomokban vannak ilyen, úgynevezett olvasók. Nem olvasnak, de vannak.)

Kamaszkorom bálványja

Mármint az egyik. Szimbolista korszakomból ő váltott ki, vagy meg engem. Pedig benne is volt belőle, de még több az expresszionizmusból. Wolfgang Borchertnek hívták. Kevesen ismerik ma is. Akkor, szinte senki.

1964-ben került a kezembe *Az ajtón kívül* című könyve (Európa, 1960). Sárga és néhol barna, kemény borítójára emlékszem; a könyv alakja is szokatlan volt: a négyzethez közelített. Azóta se adták ki újra. Ez egy válogatás volt novellákból, tán versekből is. Nem tudom felidézni pontosan. Az író élete és művei alig váltak el egymástól. Ezt is Borchertől tanultam. Stílus? Mi az? Ő mondatai lecsupált egyszerűségével tanított. Legyen mondandó, és meséld el, amilyen tisztán csak tudod. Ez a stílus egyetlen titka. A szóismétlés nem hiba. Meg hogy több van a tollunkban, mint az úgynevezett lelünkben. Szóval annak a jó kis kopogós stílusnak a képviselője volt, mint Hemingway. Még a „vessző, mondta” beszédjelzést is tőle tanultam. Nincs ennél egyszerűbb.

(Ez sok, mit tudnak ezek erről, és mit lehet elmondani a dísztelenség, természetesség dicséretére egy lapban. Ahol a nemzetnek kéne társalkodnia önmagával. Életrajz? Ezt is ki kéne hagyni. Vagy az egészet. Na.)

Wolfgang Borchert Hamburgban született, 1921-ben. Versekkel kezdte. Stílusára Rilke, Morgenstern és a Gestapo volt a legnagyobb hatással. Utálta a kötelező Hitlerjugendot, és ennek hangot is adott. Le is csukták. Húszévesen már a keleti fronton találta magát. Éhség, rossz felszerelés, csontvágó szél és halál. Ezt látta maga körül. Egy vágás a kezén elfertőződött: hepatitiszes lett. A sárgaságot nem tudták gyógyítani, nem tudják ma sem. Viszont el tudták olvasni a leveleit. Újra a Gestapo vette kezelésbe. Halálra ítélték. Hat hétig várta a halált magánzárkában. Am a Gestapo az ítélet végrehajtását a ruszókra bízta. Meglepetésére a nyugati frontra vezényelték. Fogságba esett, de megszökött. Hazagyalogolt Hamburgba. Hatszáz kilométeren át. (Édesapám – hiába, kisebb az ország – a Zemplénből gyalogolt haza Szegedre.)

Az orvosok egy évet jósoltak neki májbetegsége miatt. Borchert nekifogott az írásnak, hiszen saját elmondása szerint csak ezért volt képes megtenni ezt az utat. Be akarta pótolni azt az időt, amit a háború vett el tőle.

(Megy ez! Hát nem?)

Barátai svájci szanatóriumi ellátást szereztek neki, Bazelban, ahol volt gyógyszer, élelmiszer, fűtés. De már késő volt. Az utolsó évét ágyban kellett töltenie. Már sosem láthatom többé az Elbát, mondta egy barátjának. Ő a folyót imádta, nem a tengert. Ez sok mindent elmond egy emberről, különösen egy íróról. A tenger végtelen, szemben a porszemnyi individuummal. A folyó ott van melletted, szinte a társad, mégis folyton szökik. Pont a tengerbe.

Borchert 1947. november 20-án, huszonhat évesen meghalt. Egy nappal a színműve (legnagyobb műve) bemutatója előtt. Így csak előfutára lehetett a Gruppe '47 irodalmi csoportnak, amelynek olyan tagjai voltak, mint Heinrich Böll, Günther Grass, Erich Kästner, Paul Celan vagy Peter Handke.

A *Radi* című novellát találomra választottam fordításra.

„Na, ne ne vess. Nincs semmi jó abban, ha az ember halott Oroszországban. Minden olyan idegen nekem. És éjjel az erdők sikoltoznak. Mert orosz erdőkké kellett válniok. És a hó visít. Csak azért, mert orosz hóvá kellett lennie. Minden olyan furcsa. Minden olyan idegen.”

(Na, itt most kihagyom, ami a pontosvessző-paripám mániája, vagy nem.)

Hát van ennél egyszerűbb stílus? Egy dolgot nem szeretek benne. Azt a szót, hogy „furcsa”. Az üres szó. Úgy, mint a sajátos, különös, szokatlan, érdekes, meglepő, visszás vagy bizarr és társaik. Mindenkinek más és más jelent. Lustaságból írunk le ilyen szavakat, holott meg kell jelenítenünk, vagy körül kellene írunk, amiről vagy akiről szó van. De az én bálványom csak a húszas évei közepén járt, mikor eltávozott. Változott, és tanult volna még sokat, bár az emberi lélek mélységeiről és magasságáról körülbelül már mindent tudott, igen korán. Más írók azt szokták mondani, hogy harminc alatt prózába kezdeni istenkísértés, vagy még rosszabb: fölösleges.

De hát mi ez az apró nyelvi hiba ahhoz képest, ahogy Borchert néhány mondatban megfogalmazta egész ifjúságának életérzését: „Mi vagyunk a kötöttség és mélység nélküli nemzedék. A nemzedékünk nem ismeri a boldogságot, nem ismeri a hazát, nem tud elbúcsúzni. A mi napunk csak egy rés, a szerelmünk kegyetlen, fiatalságunk nem is volt. Nemzedékünknek nincsenek határai, nincsenek gátlásai, minket nem véd meg senki.”

Na, ez a valaki.

(Itt kéne abbahagyni, de szerintem nincs meg még a normám. Hány flekk ez?)

Volt több ragyogó novellája és sok irigylésre méltó verse. De a legnagyobb mind közül kétségkívül a *Májusban, májusban szól a kakukk* című írása volt. Egy másik novellában, ahol egy szelet kenyérért lefekszik egy asszonnyal a fiatal férfi, Borchert két kézzel irtotta a jelzőket, és egy kézzel a határozókat. A módosító szavakat is. Ha azt írta le: Egy férfi ült a fűvön, akkor ezzel többet mondott el, mintha azt írta volna: Egy beesett

mellú, közepmagas, vörös szakállas férfi ült le a haragoszöld, tengerzöld füre, amelyet itt-ott már letapostak a sétálóknak, de majd fölemelik a fejüket, ha elmentek; de a férfi most leült, csöndben, félénken körülpillantva, szerényen. Írta Csehov.

Hát mire jó ez? Az agy nem tudja egyszerre megragadni a szavak ünneplőjébe öltöztetett lényeket. Pedig épp erről van szó. Megragadni és föntartani a figyelmet. Ha valaki zeneszerzőnek született, ne írjon indulókat, ha lehet. A katonazene és a zene közt az a különbség, ami a katonai bíróság és egy polgári bíróság között. Ha író vagy, különösen, ha verseket is írsz, és a szavakat már zenéjükért is szereted, ne írd rendeleteket.

Amikor egy munkába belekezdünk, és Borchert (na meg Bartók) tudta ezt, először könnyűnek, szinte játéknak tűnik minden. Aztán olyan lesz, mint egy szerető, még később, mint egy gazda, míg végül meg nem mutatja zsarnoki arcát. És akkor megölgöd a gazembert, és odadobod a közönségnek. Mennyi írnivalója volt még ennek a magányos fiatalembernek!

(Ide még kéne valami, befejezésnek!)

Még a halálos ágyán is írt, afféle irodalmi végrendeletet:

„Mi tagadók vagyunk. A tagadás után cselekvésnek kell következnie. Házakat kell építenünk fából és értelemről, kőből és gondolatból.”

„Quod scripsi scripsi”, amit leírtam, leírtam, mondá Pontius Pilátus. Kegyetlen volt, mint minden író. Végül egy titok. A gimnáziumi harmadikos (?) ellenőrzőmön ez a három sor volt olvasható: „A holnapot, / ha hoz is bánatot; / Én vállalom.” Na, ki írta, hm?

A befejezés könnyű volt, de Él közben háromszor is elakadt. A nagyobb idézeteket kihúzta, jobb meggyőződése ellenére.

Aztán újra végigolvasta, a géphibákat fehér átütőpapírral javította, (egyből írógéphez írt), az átiXXXeléseket átmeszelte fehér festékkel, kis ecsettel. Megszárította a leheletével, ráírt, vagy gépelt. Volt, hogy egy egész sort kellett kihúzni, ekkor fehér hátú ragasztószalagot használt, erre írta rá nyomtatott betűkkel a helyes szöveget.

Aztán a még meleg kéziratot beletette egy mellelőtti mappába, melyen egy szintén kihálásra ítélt lény, egy koala maci néz számonkérő szomorúsággal, mellette, filccel ráfirkálva ez volt: FÉLSZ, MI? TE IS KIHALSZ, TE BETŰFÉTISISZTA!

Felöltözött, de a papucsot magán hagyta. Mustárbar napólóján óriási, fekete zöld betűkkel ez volt ráírva:

B I G

trouble

Big Daddy & Co.

Hát baja, az volt nagy. Nem a huszonkét éves korában történt autóbaleset után, ahol már kiterítették az út mentén, mint halottat, az amerikai útján szedte össze az általa a „félelem a félelemtől” nevezett idegbetegséget. Amikor elarulták a társai, akikről azt hitte, barátai. És rajta volt az FBI.

Errefelé nem is ismerték az orvosok még a betegség nevét sem, nemhogy a gyógymódjait. Amerikában is épp hogy csak nevet adtak neki, és pánikszerűen foglalkozni kezdtek a pánikbetegséggel. Amit itthon összekevertek a szimpla depresszióval, mert azt már ismerni vélték. Ez már – amiben Él szenvedett, mint kutya kútban – különben se pánik volt, hanem ennek folyománya, az agorafóbia: nyílt tértől, utcától, sok embertől, áruházaktól, tömegközlekedéstől való félelem, a tériszonyhoz csak hasonlító szörnyűség, amely szapora szívveréssel, levegő utáni kapkodással, végtagok, ajkak zsibbadásával, mellkasi szorító fájdalommal, a talpak égésével, szédüléssel, ájuláshoz közeli érzéssel, bizonytalan járással járt. Ez utóbbi miatt hitték részegnek Élt, pedig ha itallal kezelte magát (mert mással nem tudta feloldani ezt az ő szakmájában iszonyúan hátráltató, a névtelentől való szorongást), akkor nyílegyenesen lépkedett, szinte táncolt.

Most ment, izzadt, már a lakás elhagyása is rettentés félelmet keltett benne, még szerencse, hogy a liftben nem jött elő a klausztofóbiája. Kilépett a túl fényes, zajos, mozgalmas utcára. Mindentől félt. Hol volt, hol nem volt, mint a mesében. Valahogy a földön kívül érezte magát, más térben, időben. Nekiment másnak. Egy öregember kést rántott, mert a lábára lépett. Önvédelemből kicsavarta a kezéből, és már gyöngén, de egy kapualjba lökte. Tovább támolygott. Tulajdonképpen már a postára menés is egy még rosszabbat elkerülő módszernek számított: nem kell a szerkesztőségbe menni, ha faxolni is lehet az írást.

Fax a postán volt. A merő izzadtság Élnak a sorban állás volt csak az igazi megpróbáltatás, a kín: émeleggett, fingott, hányinger kerülgette, reszketett, alig tudta eldadogni, mit akar. Ennél rosszabbul csak a bankban érezte magát, pedig ez is még az általa biztonságosnak nevezett körön belül volt. Mikor végre sorra került, akkor jött a pokoljárás mélypontja: mivel a faxot nem nagyon ismerő alkalmazottak nehezen helyezték üzembe a készüléket, még nehezebben kaptak vonalat, és az öreg gép is lassú volt, a többi sorálló hangosan fenyegette Élt, és az anyjába küldte irományával.

Miért nem levelet írsz, te állat? Arról írsz, köcsög, milyen a hangulat? Hát kurva jó!

Él örült, ha eliszkolhatott innen. És az utcán kezdődött az egész előlről. De hát mi volt ez Borchert szenvedéseire képest? Azt mindenesetre szegénynek már nem kellett megélnie, hogy a cikkére csak annyit mondjon Török Méz nevű, tokája-pofája tiszta egy borosta, sörtehajú, vörösboros orrú, rekedtes hangú, mindazo-

náltal kedves, szintén zenész, de mégiscsak rovatvezető a telefonban:

Túl irodalmi, öreg. Éccerű dógokat tessék írni, földönjárókról, jó?

Még hogy két út?! Egy út sincs.

Egy se.

ÉBERT TIBOR

Ha én most megállok

*Ha én most megállok,
belém kapaszkodnak
a hétszer eltűnt hidak és szivárványok,
meg a bedöngölt folyó.
Ha én most megállok,
a fűrészporba fulladt reggelek
megmarkolják lábamat
s újra elindulva
leszakítom ujjaim, lábfejemet.
Ha én most megállok,
a túlvilági verklük,
iskolacsengők jeleznek,
kinyúlnak értem fentről és alulról,
húznak, gyömöszölnek-,
bokám, térdem után
már-már altestem is merül...
Ha van ötletem kiszakítani magam
az erők, feliratok hatalmából,
súlyos zongorák gurulnak
hátamon, nyakamon oktávjaikkal-,
térdemen kúszhatom tovább,
mint az a körúti cipőtisztító,
aki a háborúkba
vonszolta magát vissza
rongypárnás csónakon.
Ha én most megállok,
megragadnak jobb és bal
oldalamon a járdák,
orsós karokkal,
csipesz-csőrökacajokkal vájódnak
kabátszöveten keresztül a húsonba,
izmaimba horgonyoznak
tetoválások
belenyomkodnak mint tépett masszát
a mélybe
s a kanálisrostély mögött
megdarálják testem, tudatom.
Ha én most megállok,
egyenként tépik le rólam
házak cserepek tagjaimat,
ajtók, ablakok, emeletetek
osztognak rajtam,*

*mint gyorsvonatok siklanak át
bordáimon a tornyok,
tyrannosaurus mosolya
kihullott protézisem,
szememet, lágy részeimet
kikotorja az alkonyat,
testem középső harmada
csípő-, vállcsontom, gerincem
még ellenáll
dőlt vastraverzek ajtatosságával.
Fejem elgurul
póznák, erkélyek nyaktilója alatt,
csakhamar eltűnök,
mint reggeli ürülék.
Igy hát megyek:
a dombok hengerei készenlétben,
a vizek örvényeitől tapogatva,
a felhőktől bepólyálva,
az ég a szél belelökne
pingált jelekkel
kijelölt helyemre.
Mert univerzális a cél.
Ha én most megállok,
pillanatmadár számomra az idő
az emlékezéssel: átsuhan
a képzelet fehér mozivásznán
láthatatlan csont koponyák
előrelendítenek.
Ha én most megállok,
apámat, anyámat hallgatom,
kik lesben állnak
az almafák alatti kerítésnél.
Az angyalok, a szobraim
mind azt akarják, hogy megálljak,
meg a rend, a bőröndök,
a harangok...
De süketen, némán és hangtalan
megyek körbe, egyenesen,
olykor visszatérve ahhoz,
amit elhagytam... ..
Egyetlen gondolatom:
ha én most megállok.....*